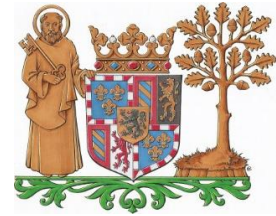

Canon van Bergeijk

ca. 10.000 - 8.000 v.Chr.

Rondtrekkende rendierjagers

De eerste signalen van bewoning van het gebied van de huidige gemeente Bergeijk komen van artefacten van rondtrekkende rendierjagers. Ze zijn gevonden in de Pielis in het zuiden van de gemeente. Andere sporen van bewoning in het gebied tussen Run en Keersop zijn uitermate schaars.

ca. 8.000 - 1.000 v.Chr.

Grafheuvels

Grafheuvels, waarin de bewoners in deze periode hun doden hebben begraven, zijn onder andere opgegraven op de Witrijt (met als grafgiften een prachtige vuurstenen dolk en een in zigzagtechniek versierde beker), aan de Eikestraat bij Riethoven (geheel verdwenen) en aan de rand van de voormalige Bergerheide (twee gerestaureerde heuvels aan de Bremdreef).

In het gebied tussen Run en Keersop zijn ook grafheuvels uit de bronstijd opgegraven: bij de Kattenberg bij Bergeijk, de bekende (gerestaureerde) heuvel aan de westkant van de Eersesdijk en een vijftal heuvels op de voormalige Waliker- en Hobbelerheide (nu verdwenen).

ca. 1.000 v.Chr. – tot het begin van de jaartelling

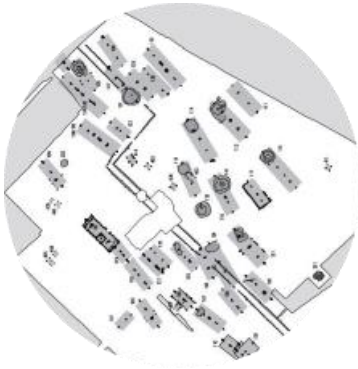
Urnevelden

Grafheuvels Uit de begintijd van deze periode zijn uitgestrekte begraafplaatsen in de heiden rond Bergeijk en Riethoven aangetroffen; in de Bergerheide (direct ten noordwesten van Bergeijk), bij de Paal en ten westen van Boshoven.

Een opvallende vondst in de omgeving van Bergeijk uit deze tijd is een bronzen zwaard.

Veel van de oppervlaktevondsten uit het gebied tussen Run en Keersop zijn afkomstig uit de periode tussen 500 v.Chr. en het begin van onze jaartelling. Voorbeelden: een grafvondst van de Bergerheide met de resten van

een fraaie, in rood en wit beschilderde La Tène-vaas en verscheidene fragmenten van Keltische glazen armbanden op een vindplaats onder Riethoven.

begin van de jaartelling tot ca. 260/270 AD

Romeinse nederzetting

Restanten van een Romeinse nederzetting zijn in 1992 gevonden bij opgravingen op de Heesmortel tussen Bergeijk en Riethoven..

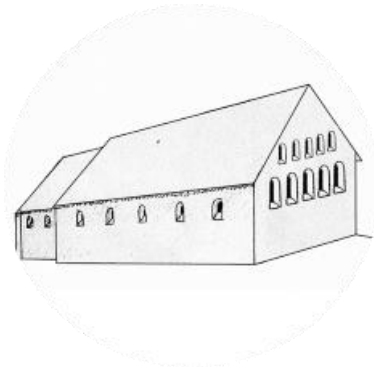
In de streek tussen Run en Keersop zijn verder verrassend veel Romeinse artefacten gevonden

ca. 550 - 700 AD

Merovingers

De ontdekking en opgraving van een rijk Merovingische grafveld aan de Fazantlaan in Bergeijk toonde aan dat in de nabijheid een nederzetting heeft gelegen.

ca. 1000 AD

Eerste kerkjes

De bisschop van Keulen, Bruno, bouwde op het koninklijk domein 'villa Echa' een houten kerkje. Later werd dit vervangen door een tufstenen zaalkerkje.

De kerk van Bergeijk was de 'integra ecclesia' (= moederkerk) voor de kernen tussen de Dommel en de Run. Hieronder vielen Bergeijk, Westerhoven, Riethoven, Dommelen, Borkel, Luyksgestel en de Weebosch.

1137

Eicha

Oudste vermelding voor Bergeijk is 'Eicha' en wel in de goederenlijst van de Sint-Jacobsabdij te Luik.

Later werd het Eik of Eikelberge. In de 16e eeuw werd het Bergeijk. Men neemt aan dat de naam voortkomt uit de verering van een eik op een heuvel. Men spreekt dan van een boomheilgdom.

1331

Hertog Jan III van Brabant

Hertog Jan III van Brabant verleent Bergeyk en Westerhoven het gebruiksrecht over hun gemeijntegronden.

1469

Karel de Stoute

Karel de Stoute verleent Bergeijk het recht om van het dorp een stad te maken en geeft toestemming om met zijn wapen te zegelen. Bergeijk krijgt een eigen Schepensbank, los van Eersel.

1511- 1583

Bisschop Martinus Bauwens Rythovius wordt in 1511 te Walik geboren als Maarten Bouwens. Later nam hij de naam Rythovius aan. Hij studeerde filosofie en theologie aan de universiteit van Leuven en werd in 1550 priester gewijd. In 1561 werd hij benoemd tot bisschop van leper. In 1563 maakte hij de slotzittingen van het Concilie van Trente mee. In 1565 richtte hij het eerste seminarie in de Nederlanden op. In 1568 verleende hij in Brussel geestelijke bijstand aan de ter dood veroordeelde graaf van Egmond. Hij overleed in 1583 te Sint Omaars.

1592

Kasteel van Bergeijk verwoest

In 1587, tijdens de Tachtigjarige Oorlog, werd op het kasteel in het buurtschap Lijnt een garnizoen gelegerd. Dit was het begin van het einde, want in maart 1592 nam prins Maurits het kasteel in. In juli datzelfde jaar werd het heroverd door de Spaanse veldheer Cristobal de Mondragon. Het kasteel overleefde deze veldslagen niet en werd verwoest.

1625 – 1900

Teuten

In de lente vertrokken deze ambulante handelaren, vaak voor het merendeel van huis uit voerlui en keuterboeren, naar het buitenland (tot in Denemarken en Wenen toe) om daar hun waren te venten. En tegen de winter keerden ze terug om enige tijd thuis door te brengen.

1648

Vrede van Munster

Bergeijk, Riethoven en Westerhoven behoren voortaan bij de Noordelijke Nederlanden. Luyksgestel blijft bij de Zuidelijke Nederlanden, die onder het gezag van de Spaanse Koning vallen. De uitoefening van de katholieke godsdienst in Bergeijk, Riethoven en Westerhoven wordt verboden. De parochiekerken worden aan de katholieken ontnomen. Net over de grens met Luyksgestel wordt een zogenaamde weidekerk ingericht. Later wordt in de Nederlanden het uitoefenen van de rooms katholieke godsdienst weer oogluikend toegestaan. In de dorpen worden schuurkerken ingericht..

1798

Kerken weer open

De katholieken van Bergeijk en Riethoven krijgen hun kerken de terug. De kerk van Westerhoven is vervallen tot een ruïne. Westerhoven bouwt een nieuwe kerk. De protestanten bouwen in 1812 in Bergeijk een eigen kerk.

1818 – 1843

Grensaanpassingen

In 1818 wordt Luyksgestel geruild tegen Lommel en bij Noord-Brabant gevoegd.

In 1843 wordt de Bergeijkse Heide met België geruild tegen een (in Bladel genoemde) 'pechstrook'.

1819 – 1904

P.N. Panken

Petrus Norbertus Panken was een dorpsschoolmeester te Westerhoven. Hij was daarnaast actief als amateur archeoloog en heemkundige. Hij heeft de kleinschalige geschiedenis van Bergeijk en omstreken in een groot aantal manuscripten vastgelegd. Als zodanig heeft hij een belangrijke bijdrage geleverd aan de heemkunde van de Kempen

.

1866

Industrialisatie

Met de komst van de eerste sigarenfabriek begint de industrialisatie. Verscheidene sigarenfabrieken volgen. De jaren daarna volgen boter- en zuivelfabrieken. In 1923 vestigt Weverij 'De Ploeg' zich in Bergeijk. Eerst verdwijnen de sigarenfabrieken, gevolgd door de melkfabrieken. In 2007 sluit de weverij.

.

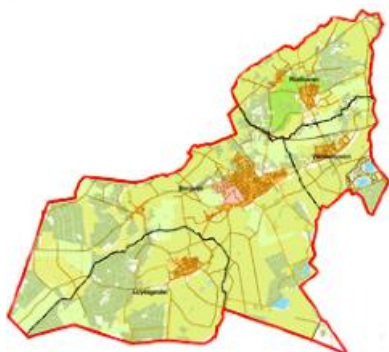
.

1944

Einde 2de wereldoorlog

Bergeijk wordt op 17 september 1944 als eerste gemeente van Nederland gedeeltelijk bevrijd. Op 8 december van hetzelfde jaar sterft burgemeester Marcel Magnée van Bergeyk en Luyksgestel in gevangenschap te Hamburg-Neuengamme. Hij is in hechtenis genomen vanwege zijn weigering ingezetenen van zijn gemeenten te leveren voor diensten aan de verdedigingswerken van de bezetter..

1997

Gemeentelijke herindeling

Bergeyk, Luyksgestel, Riethoven en Westerhoven worden samengevoegd tot de nieuwe gemeente Bergeijk.

Heeft u opmerkingen en of aanvullingen, de Heemkundekring hoort ze graag.
Mail ze naar: info@heemkundekringbergeijk.nl